

Læknar óttast um símenntun sína í heimsfaraldrinum

Landspítali hefur hafnað beiðni Læknafélags Íslands um að fyrna ekki námsréttindi nú þegar starfsfólki hefur verið bannað að ferðast úr landi. Formaður Læknafélagsins telur að spítalinn vilji spara féð sem annars færi í ferðirnar

■ ■ ■ Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir

Páll Matthíasson forstjóri Landspítala.

Reynir Arngrímsson formaður Læknafélags Íslands.

„Við veltum fyrir okkur hvort Landspítalinn neiti að auka sveiganleika í kringum námsleyfisréttindi lækna nú í faraldrinum til að spara fé fyrir spítalann,“ segir Reynir Arngrímsson, formaður Læknafélags Íslands. Félagið óskaði eftir því við spítalann að námsleyfi lækna fyrnist ekki á næstu misserum og að læknar sem breyta um vinnustað eða hætta í starfi 2020 fái að taka áunnið námsleyfi eða það verði greitt út við starfslok. Óskinni var hafnað þar sem hún væri fordæmisgefandi fyrir aðrar stéttir.

Reynir segir lækna hafa áhyggjur af símenntun sinni nú þegar ráðstefnuhald liggja að mestu niðri vegna heimsfaraldursins. Samkvæmt kjarasamningi eigi þeir rétt á 15 daga launum til að sækja námskeið, dagpeningum og greiðslu ferðakostnaðar.

Vegna heimsfaraldursins hefur spít-

alinn tekið fyrir allar ferðir lækna á ráðstefnur utan landsteinanna. Í bréfi til Læknafélagsins er einnig hafnað að fyrna ekki námsréttindi um næstu áramót.

Landspítali er ekki einn um að banna námsleyfisferðir utanlands í ár. Það lítur út fyrir að allar heilbrigðisstofnanir hafi gert það, samkvæmt bréfi sem formaður Læknafélagsins sendir á félagsmenn sína.

Læknablaðið leitaði eftir viðbrögðum spítalans. Óskað var eftir upplýsingum um heildarkostnað við námsferðir árin 2015, 2017, 2019 og það sem af er ári. Einnig eftir viðbrögðum forstjóra eða framkvæmdastjóra mannauðssviðs við tveimur spurningum. Hvort þau tækju undir áhyggjur lækna af símenntuninni og hver afstaða þeirra væri til orða formanns félagsins um að spítalinn væri að nýta kófið til að spara útgjöldin.

Viðbrögðin voru þau að vísa á pistil

forstjórans frá 14. ágúst. Hann segir þar að sí- og endurmenntun sé mjög mikilvægur þáttur í starfi háskólasjúkrahúss. Hann hvetji starfsfólk og stjórnendur til að skoða og nýta sér valkosti eins og innanlandsráðstefnur og námskeið, ráðstefnur og námskeið gegnum fjarfundi eða aðrar rafrænar leiðir.

„Um leið vil ég minna á að þótt ekkert sé ferðalagið þá er í fullu gildi sá möguleiki að fá námskeiðskostnað greiddan sem og að nýta rétt sinn til námsleyfis til að mæta fjarveru frá vinnu til að stunda þessa sí- og endurmenntun,“ ritar Páll og minnir á að kjarasamningurinn gildi að öðru leyti. Samkvæmt upplýsingum blaðsins vinnur spítalinn enn að gagnaöflun vegna fyrirspurnarinnar.

Starfsemi Landspítala hefur dregist mjög saman í heimsfaraldrinum og ólíklegt að í lok árs muni afköstin reynast þau sömu og í fyrra. Mynd/Védis

Starfsemi Landspítala dregst saman

Samdráttur hefur orðið á klínískri þjónustu Landspítalans fyrstu 6 mánuðum ársins miðað við sama tíma í fyrra. Ljóst er að heimsfaraldur hefur haft áhrif á starfsemi Landspítala.

Sjúklingum sem liggja inni hefur fækkað um 7,2% að meðaltali á dag milli ára. Þá hefur legudögum á legudeildum og bráðadeild í Fossvogi fækkaði um 8,1% á sama tíma. Heimsóknnum á bráðamóttökum fækkaði um 12,5% og 12,4% á göngudeildir. Þetta kemur fram í starfsemisupplýsingum Landspítala. Þá fækkaði skurðaðgerðum um 12% og dagdeildaraðgerðum um rétt tæplega það sama.

Anna Sigrún Baldursdóttir, aðstoðarmaður forstjóra spítalans, segir að í heimsfaraldrinum hafi biðlistar lengst. Þá hafi

símaþjónusta og fjarlækningar aukist á tímabilinu sem vegi minni þjónustu upp. „Við vinnum nú hörðum höndum að því að auka starfsemina á ný. Við byrjuðum á því strax í sumar og sjáum á tölum síðan þá að það hefur tekist,“ segir hún. Það taki þó líklega meira en árið að koma hlutum í samt horf.

„Ég er ekki viss um að við náum að vinna upp tapaða þjónustu á árinu en við stefnum að því að vinna hratt og vel. Auk þess vitum við ekki hvað gerist á næstu vikum og mánuðum í þessum faraldri. Smitum fjölgar hratt á heimsvísu og raunar hér innanlands nokkuð líka,“ sagði Sigrún Anna þegar Læknablaðið náði tali af henni um miðjan september.

Gyða Dröfn lýðheilsufræðingur, Kristín slysa- og bráðalæknir og Erla Gerður heimilislæknir. Mynd/gag

Læknar hugi að heilsu sinni

Skurðlæknir getur fundið fyrir meiri streitu við matarinnkaupin en við skurðarborðið. Mikilvægt er að þekkja einkennin og geta miðlað þeim til skjólstæðinganna ásamt því að þekkja mörkin í eigin lífi og starfi, segir Erla Gerður Sveinsdóttir, einn leiðbeinenda á námskeiði sem er sérsniðið til að auka þekkingu lækna á streitu

■■■ Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir

„Læknar fást ekki aðeins við streitu sjúklunga sinna heldur einnig sína eigin,“ segir Erla Gerður Sveinsdóttir, heimilislæknir og lýðheilsufræðingur sem hefur sérhæft sig í offitumeðferðum. Sú vinna hefur meðal annars vakið áhuga hennar á streitu og svefnvanda sem hefur veruleg áhrif á heilsu og lífsgæði.

„Áhuginn hefur ekki síður beinst að því hvað gerir okkur fær um að takast á við áskoranir í daglegu lífi,“ segir hún. Læknar takist ekki aðeins á við streitu skjólstæðinga sinna heldur einnig sína eigin. Könnun sem var gerð fyrir tveimur árum á líðan lækna sýndi að 65% þeirra höfðu fundið fyrir streitueinkennum síðustu 6 mánuði eða lengur. Erla, Kristín Sigurðardóttir, slysa- og bráðalæknir, og Gyða Dröfn Tryggvadóttir, lýðheilsufræðingur og sérfræðingur í áfalla- og uppeldisfræðum Piu Melody, hafa sérhannað námskeið fyrir lækna, meðal annars um streitu, seiglu, meðvirkni í tengslum við samskipti, svefn og líkamsklukkuna. Námskeiðið er haldið í samvinnu við Læknafélag Íslands.

„Með námskeiðinu auka læknar þekkingu á því hvernig þeir geta aðstoðað skjólstæðinga sína við að takast á við erfiðleika og breytingar sem fylgja líkamlegri og andlegri vanheilsu. Sú þekking nýtist án efa til að bæta eigin líðan.“ Fyrsta námskeiðið verður haldið í byrjun nóvember.

Læknar eru í lykilstöðu þegar kemur að því að greina veikindi. „Það er mikilvægt að þeir þekki vel hinar ýmsu hliðar streitu. Hún getur til að mynda lagst þungt á fólk með mikinn metnað, og aukið hættuna á að skynja ekki vel eigin mörk og annarra.“ Erla segir það stöðu sem margir læknar þekki á eigin skinni. Hún bendir á að þekktir innri- og ytri streituvaldar hafi áhrif á líðan og heilsu fólks. Mikilvægt sé fyrir lækna að geta veitt skjólstæðingum sínum góða aðstoð við að auka seiglu og streituþol.

„Það getur verið gagnlegt og fróðlegt að skoða bernsku sína og fjölskyldumynstur; hvernig við mótuðumst sem einstaklingar, í tengslum við streitu og álagstól. Einnig að skoða heildarmynstrið bæði í lífi og

starfi,“ segir hún. Með því myndist aukinn skilningur á eigin atferli.

Erla segir hvern og einn bera ábyrgð á eigin heilsu en sú staðreynd frí þó hvorki vinnustaðinn né samfélagið ábyrgð. „Maður getur leitt hestinn að vatninu en ekki neytt hann til að drekka.“

Fyrst þurfi að skoða hvað er á valdi einstaklingsins að breyta og hvað liggja í aðstæðunum. „Stundum er flókið að finna hver raunverulegur vandi er því hann getur legið að hluta til í löngu liðnum atburðum sem ekki hafa augljósa tengingu við viðbrögðin sem fram koma í daglegu lífi,“ segir hún og tekur lýsandi dæmi. „Skurðlæknir sem kemur úr flókinni aðgerð getur fundið meiri streitu í samskiptum við samstarfsfólkið eða í Bónus en við skurðarborðið.“

Athyglinni verður beint að streitu og seiglu, meðvirkni, einkennum og áhrifum á líf og líðan, sambönd og samskipti. „Námskeiðið er tækifæri til að draga sig út úr skarkalanum, staldra við og læra nýja hluti til að geta staðið sterkar með skjólstæðingunum,“ segir Erla að lokum.